

# ROLUL AGENȚIEI EUROPENE DE APĂRARE ÎN CADRUL POLITICII EUROPENE DE SECURITATE ȘI APĂRARE

*Colonel inginer Neculai OANCA, Maior inginer Constantin BABAN  
Departamentul pentru Armamente*

*Masterand Raluca-Cezara OANCA  
Institutul de Înalte Studii Europene, Strasbourg*

## **1. Introducere**

În contextul în care amenințările din estul Europei au dispărut, dezbaterea pe problema securității europene au fost caracterizate, o perioadă, de divergențele istorice dintre membrii fondatori ai Uniunii europene (UE). Astfel, o parte dintre aceștia, chiar dacă recunoștea necesitatea coordonării unitare a politicii externe, se opunea oricărui transfer de competențe în materie de securitate către Uniunea europeană, iar celelalte sugerau dezvoltarea colaborării militare cu țările vecine din estul Europei.

Schimbările în securitatea europeană, în urma evenimentelor din Balcani, au avut consecințe deosebite pentru politica de securitate a Uniunii europene. Deși operațiunile de menținere a păcii, în afara Uniunii europene, erau o opțiune de alegere voluntară a fiecărei națiuni, aceste acțiuni implicau, totuși, interesele de securitate ale Europei. Se impunea redefinirea suveranității naționale în contextul schimbărilor politice la nivel european. Niciun stat nu se va ocupa singur de un anumit tip de conflict. Va exista o răspundere colectivă, eforturile îndreptându-se spre o cooperare în domeniul politicii externe, cu respectarea prerogativelor naționale.

În acest sens, în februarie 1992, *Tratatul de la Maastricht* a marcat crearea cadrului juridic pentru problematica securității europene, permițându-i-se o dezvoltare instituțională. S-au creat, astfel, unul din pilonii principali ai politicii comunitare, și anume: **Politica Externă și de Securitate Comună (PESC)**. Prin *Tratatul de la Amsterdam*, adoptat în anul 1997, PESC a cunoscut noi dezvoltări. În acest context, Uniunea europeană a preluat, pentru început, misiuni de tip „Petersburg” (60.000 de oameni, cu capacitățile necesare, dislocabile

în 60 de zile și menținerea în teatru de operații cel puțin 1 an), urmate de o gamă largă de alte misiuni specifice.

## **2. Obiectivele comune ale PESC**

Așa cum au fost amendate la Amsterdam, aceste obiective sunt: *salvgardarea valorilor comune, a intereselor fundamentale, a independenței și integrității Uniunii; întărirea securității Uniunii sub toate aspectele; menținerea păcii și a securității internaționale, în conformitate cu principiile Cartei Națiunilor Unite, ale Actului final de la Helsinki și cu obiectivele Cartei de la Paris; promovarea cooperării internaționale; dezvoltarea și întărirea democrației și a statutului de drept, precum și respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.*

Uniunea europeană urmărește îndeplinirea obiectivelor enunțate prin diferite **mijloace**, cum ar fi: *definierea principiilor și orientărilor generale ale politicii de apărare și securitate comune; stabilirea strategiilor comune; adoptarea acțiunilor comune; adoptarea pozițiilor comune și întărirea cooperării sistematice între statele membre.* În acest scop, în noiembrie 2001, s-a lansat *Planul European de Acțiune în Domeniul Capabilităților (ECAP)*, bazat pe asumarea de responsabilități sporite de către statele membre, iar, în ceea ce privește *cooperarea sistematică*, statele membre trebuie să se informeze reciproc și să se pună de acord, în cadrul Consiliului Uniunii europene, asupra problemelor de interes general referitoare la PESC. Misiunile diplomatice și consulare ale statelor membre și delegațiile Comisiei europene în țările nemembre UE, precum și reprezentantele lor pe lângă organizațiile internaționale cooperează, prin schimb de

informații, la punerea în aplicare a deciziilor PESC.

Statele membre trebuie să-și coordoneze activitatea în cadrul organizațiilor și conferințelor internaționale. Toate statele membre participante trebuie să apere pozițiile comune și să informeze statele membre neparticipante cu privire la toate problemele de interes comun. Statele membre care sunt, în același timp, și membre permanente sau temporare în Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite trebuie să informeze complet celelalte state membre și să apere poziția lor, precum și interesele Uniunii europene.

#### *Luarea deciziilor în domeniul PESC*

Spre deosebire de modalitatea de luare a deciziei în cazul afacerilor comunitare, când numai Comisia europeană are dreptul de inițiativă, dar și responsabilitatea de a defini interesul comun și de a asigura coerența acțiunii, în domeniul PESC, au drept de inițiativă atât statele membre, cât și Comisia europeană. Există, însă, riscul să apară o anumită incoerență a acțiunilor propuse în raport cu celelalte politici comunitare sau să nu se respecte interesele statelor membre minoritare, care nu pot bloca propunerea.

Există două organe executive ale PESC: *Comisia europeană* care încredințează unuia dintre membrii săi responsabilitatea relațiilor externe ale Uniunii europene și *Consiliul Uniunii europene* care desemnează pe *Secretarul său General* drept *Înalt Reprezentant* pentru PESC. Și aici există posibilitatea unui risc, anume acela al incoerenței în managementul instrumentelor și resurselor politicii respective. În sfârșit, deciziile PESC, spre deosebire de actele clasice comunitare, au forme speciale și sunt, în principiu, luate în unanimitate de către Consiliul Uniunii europene și nu sunt supuse controlului Curții de Justiție.

*Consiliul european* (la nivelul șefilor de stat și de guvern) definește principiile și trasează direcția generală a PESC. Consiliul european poate, în principiu, să stabilească strategii comune în domeniile în care statele membre au interese comune. Datorită faptului că definirea strategiilor comune depinde de identificarea intereselor comune de la

majoritatea statelor membre, acestea constituie un cadru util pentru obținerea răspunsurilor la situațiile de criză pe plan internațional. Strategiile comune precizează obiectivele lor, durata și mijloacele pe care trebuie să le furnizeze UE și statele membre. Pe baza orientărilor generale definite de Consiliul european, Consiliul Uniunii europene ia deciziile necesare definirii și punerii în aplicare a PESC, de obicei, prin votul unanim. Deci, Consiliul european recomandă Consiliului Uniunii europene strategiile comune ce vor fi puse în aplicare.

De asemenea, pozițiile comune ale statelor membre definesc poziția globală a Uniunii privind o anumită problemă specifică, de natură geografică sau tematică. Statele membre trebuie să vegheze la conformitatea politicilor lor naționale cu pozițiile comune. Articolul 3 al Tratatului Uniunii europene (de la Maastricht) stabilește obligația de a asigura coerența ansamblului activităților Uniunii europene. Prin urmare, o poziție comună trebuie să fie compatibilă cu orientările stabilite, în cadrul relațiilor economice, de un stat nemembru, precum și cu obiectivele și prioritățile politicii externe ale Uniunii europene, chiar dacă adoptarea măsurilor concrete țin numai de competența Consiliului Uniunii europene.

Acțiunile comune adoptate de Consiliul Uniunii europene privesc anumite situații pentru care este necesară o acțiune operațională a Uniunii europene. Sunt stabilite obiectivele, importanța lor, mijloacele ce trebuie puse la dispoziția Uniunii, dacă este necesar, termenele de realizare, precum și condițiile de punerea lor în aplicare. Acțiunile comune condiționează statele membre în luarea deciziilor și în desfășurarea acțiunilor lor. Orice luare de poziție sau orice acțiune națională ce vizează aplicarea unei acțiuni comune trebuie să facă obiectul unei informări, în termenul stabilit, pentru punerea de acord în cadrul Consiliului Uniunii europene. Statele membre pot lua de urgență măsurile care se impun, ținând însă cont de obiectivele generale ale acțiunii comune și informând, fără întârziere, Consiliul Uniunii Europene.

### 3. Cadrul instituțional al PESC

Sub rezerva articolului 3 al Tratatului Uniunii europene, care impune Consiliului Uniunii europene și Comisiei europene să asigure coerența acțiunii externe a Uniunii europene și, respectând responsabilitățile pe care le-o conferă tratatele, președinția, Secretarul General/Înaltul Reprezentant și membrul Comisiei europene însărcinat cu relațiile externe trebuie să coopereze strâns pentru a garanta continuitatea și coerența globală ale acțiunii comunitare în domeniul relațiilor externe.

Înaltul Reprezentant pentru PESC, care este Secretarul General al Consiliului Uniunii europene, asistă Consiliul Uniunii europene în ceea ce privește problemele PESC, contribuind mai ales la formularea, elaborarea și la punerea în aplicare a deciziilor politice. La cererea președinției, conduce și dialogul politic cu statele membre. În particular, conform Consiliului european de la Helsinki (decembrie 1999), Secretarul General/Înaltul Reprezentant are următoarele funcții: să asiste președinția în coordonarea lucrărilor Consiliului Uniunii europene cu scopul de a garanta coerența diferitelor aspecte ale relațiilor externe ale Uniunii; să contribuie la pregătirea deciziilor politice și la formularea opțiunilor în atenția Consiliului Uniunii europene pe probleme de politică externă și de securitate, astfel încât Consiliul Uniunii europene să se poată concentra, în permanență, asupra problemelor politice majore care cer decizii operaționale sau orientări politice; să contribuie la punerea în aplicare a deciziilor de politică externă și de securitate în strânsă coordonare cu Comisia europeană, cu statele membre și cu alte autorități responsabile de punere în aplicare pe teren.

Președinția reprezintă Uniunea în domenii relevante pentru PESC, având responsabilitatea punerii în aplicare a acțiunilor comune, și exprimă poziția Uniunii în cadrul organizațiilor și conferințelor internaționale. Comisia europeană este asociată complet funcțiilor președinției. După Tratatul de la Amsterdam, cadrul instituțional al politicii externe este, în mod normal,

compus din președinție, Înaltul Reprezentant pentru PESC și din Comisia europeană (comisarul responsabil de relațiile externe), dar poate fi extinsă cu un reprezentant special care are un mandat pe o anumită problemă politică. Președinția trebuie să consulte Parlamentul european asupra principalelor aspecte și ale alegerilor fundamentale ale PESC și să vegheze asupra modului de punere în aplicare a deciziilor.

### 4. Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA)

Politica Externă și de Securitate Comună (PESC) acoperă ansamblul problemelor referitoare la securitatea Uniunii europene, inclusiv definirea unei **Politici Europene de Securitate și de Apărare (PESA)**, care ar putea conduce la o apărare comună, dacă se decide astfel de către Consiliul european. Consiliul european va trebui, în acest caz, să recomande statelor membre adoptarea unei decizii, în acest sens, conform cerințelor constituționale. Definirea politicii de apărare comune poate fi susținută de cooperarea interstatală în domeniul armamentelor (art. 17 din Tratatul UE).

Consiliul european din octombrie 1993 a definit clar obiectivele politicii europene de securitate. Aceasta trebuie să vizeze reducerea riscurilor și incertitudinilor ce pot afecta integritatea teritorială și independența politică ale UE și ale statelor membre, caracterul lor democratic, stabilitatea lor economică, precum și stabilitatea regiunilor învecinate.

În acest domeniu, un rol din ce în ce mai mic este jucat de către **Uniunea Europei Occidentale (UEO)**, alianță politico-militară intrată în vigoare pe 6 mai 1955, care unește țările membre printr-o clauză de angajament militar ce intră în vigoare imediat, în caz de agresiune împotriva unuia dintre semnatori. Unsprezece state ale UE sunt membre ale UEO, în timp ce Irlanda, Danemarca, Suedia și Finlanda au optat pentru statutul de observator. Ceilalți membri europeni ai NATO (Norvegia, Turcia și Islanda) sunt considerați *membri asociați*, în timp ce Ungaria, Polonia, Cehia, Slovacia, România,

Bulgaria, Lituania, Letonia și Estonia sunt considerate *parteneri asociați*. Instituțiile UEO (Consiliul, Secretariatul general și Adunarea Parlamentară) rămân distincte de cele ale Uniunii europene, dar trebuie să aibă o strânsă colaborare cu acestea din urmă și să-și armonizeze metodele de lucru. Nedispunând de o structură operațională, UEO joacă un rol de forum de consultare politică. Tratatul Uniunii Europene stipulează faptul că UEO este parte integrantă din dezvoltarea UE oferindu-i acces la o capacitate operațională. Uniunea europeană poate încuraja stabilirea unor relații instituționale mai strânse cu UEO în vederea eventualei ei integrări în UE. Pentru a-și asuma responsabilitatea în raport cu ansamblul activităților de prevenire a conflictelor și al misiunilor de management al crizelor (așa numitele „misiuni Petersburg”), statele membre au decis, în cadrul Consiliului european de la Helsinki din decembrie 1999, *să dezvolte capacități militare mai eficiente și să stabilească noi structuri politice și militare*. În această privință, Uniunea europeană trebuie să aibă capacitate autonomă de decizie chiar și atunci când NATO nu se angajează să se lanseze sau să conducă operațiuni militare, în cazul unor eventuale crize internaționale. Statele membre și-au fixat drept obiectiv global dezvoltarea capacităților europene de apărare, acestea angajând, voluntar, forțe și capacități militare pentru *Catalogul de Forțe* al UE. Ofertele sunt comparate cu solicitările din *Catalogul de Cerințe*, elaborându-se *Catalogul de Progrese*, pe baza căruia se pot lua deciziile.

Pentru a atinge obiectivul fixat, au fost create în cadrul Consiliului european noi organisme politice și militare permanente:

a) **un comitet politic și de securitate (CPS)** permanent, cu sediul la Bruxelles, care este compus din reprezentanți naționali la nivel înalt (ambasadori) și tratează toate aspectele PESC, inclusiv PESA. În cazul unei operațiuni militare de management al crizei, CPS va exercita, sub autoritatea Consiliului european, controlul politic și coordonarea strategică a operațiunilor.

b) **un comitet militar (CM)** compus din șefii statelor majore ale armatelor sau din delegații lor militari, precum și dintr-un președinte, desemnat de Consiliul european, la recomandarea CPS, având drept sarcini avizarea acțiunilor militare, formularea recomandărilor pentru CPS și stabilirea directivelor militare pentru statul major.

c) **statul major (SM)** format din militari detașați de statele membre și integrați în secretariatul general al Consiliului european, pentru acțiuni în caz de pericol iminent, de evaluare a situațiilor și de planificare strategică a situațiilor, precum și de planificare strategică pentru „misiunile Petersburg”, printre care și identificarea forțelor europene naționale și multinaționale.

Conform Consiliului european de la Helsinki, toate statele membre (prin miniștrii lor de apărare) sunt abilitate să participe în plen și pe picior de egalitate la luarea tuturor deciziilor și la deliberările Consiliului european, precum și ale organelor executive ale Consiliului european, referitoare la operațiunile conduse de Uniunea europeană, însă angajamentul mijloacelor naționale de către statele membre în aceste operațiuni vor ține de decizia suverană a statelor membre. *Țările candidate la Uniunea europeană* vor putea fi invitate de Consiliul european să participe la operațiunile conduse de Uniunea europeană, după ce, în prealabil, Consiliul european se decide să se lanseze în astfel de operațiuni. Rusia, Ucraina și alte state europene, participând la dialogul politic cu Uniunea europeană și cu alte state interesate, vor putea fi invitate să participe la operațiuni conduse de Uniunea europeană. *Planul european de acțiune în domeniul capacităților (ECAP)*, adoptat de Consiliul european în 19 noiembrie 2001, reia toate eforturile, investițiile, dezvoltările și măsurile de coordonare, atât naționale, cât și multinaționale, întreprinse sau prevăzute pentru a ameliora mijloacele existente și pentru a dezvolta progresiv capacitățile necesare acțiunilor Uniunii europene.

Articolul 17 al Tratatului UE nu exclude dezvoltarea unor cooperări mai strânse între două sau mai multe state membre

la nivel bilateral, în cadrul UEO și NATO, în măsura în care aceste cooperări nu contravin cooperării multilaterale. Astfel, pe 5 noiembrie 1993, Franța, Germania și Belgia au luat inițiativa importantă de a pune sub comandă unică anumite structuri ale armatelor lor, *Eurocorp*, plasate sub autoritatea unui Comitet comun format din șefii de stat major și din directorii politici ai celor trei țări. *Eurocorp* va putea fi utilizat, în mod autonom, de aceste trei țări sau va putea fi pus la dispoziție NATO sau UEO.

Articolul 17 al Tratatului Uniunii europene subliniază, de asemenea, faptul că politica Uniunii este compatibilă cu PESC și nu afectează caracterul specific al politicii de securitate și de apărare ale anumitor state membre, respectând obligațiile care decurg, pentru acestea, din tratatul NATO. Aceasta înseamnă că, pentru statele membre în cauză, măsurile și deciziile care se iau în cadrul managementului militar al crizelor de către Uniunea europeană vor respecta, în orice moment, toate obligațiile care decurg pentru ele din tratat, în calitate de aliați ai NATO. Statele membre UE s-au declarat de acord să se consulte, în mod regulat, cu aliații europeni și nemembri ai UE în ceea ce privește toate aspectele referitoare la securitate, apărare și la managementul crizelor. În cazul unei operațiuni conduse de UE, care utilizează mijloacele și capacitățile NATO, aliații europeni nemembri UE vor participa, dacă doresc, la planificarea și pregătirea acesteia, conform procedurilor stabilite în cadrul NATO. În cazul unei operațiuni conduse de UE, care nu necesită recurgerea la mijloacele și capacitățile NATO, aliații europeni nemembri UE vor fi invitați să participe, dacă Consiliul decide în acest sens.

Considerând că terorismul este o adevărată provocare pentru întreaga lume și pentru Europa, Consiliul european din 21 septembrie 2001 a decis că lupta împotriva terorismului va fi, mai mult ca oricând, un obiectiv prioritar și a declarat că UE va participa tot mai mult la eforturile comunității internaționale pentru a preveni conflictele regionale, mai ales, prin dezvoltarea PESC și transformarea PESA într-o politică

operațională.

Pentru salvagardarea spațiului său de libertate, securitate și justiție, Uniunea europeană trebuie să dezvolte o capacitate de acțiune și să fie considerată un partener important pe plan internațional. Strategiile comune PESC dau posibilitatea Consiliului european și Consiliului Uniunii europene să acționeze cu majoritate calificată, chiar dacă anumite state membre nu sunt de acord cu un anumit aspect de politică comună. Datorită dezvoltării PESA și întăririi capacităților ei, atât civile, cât și militare, Uniunea europeană a stabilit structuri și proceduri de management al crizelor care îi permit să analizeze, să planifice și să decidă, chiar și atunci când NATO nu se angajează să lanseze și să conducă operațiuni militare de management al crizelor.

*Agenția Europeană de Apărare (EDA - European Defence Agency)*

Pentru a sprijini statele membre în efortul lor de îmbunătățire a capacităților de apărare a Europei, în conformitate cu PESA, așa cum este în prezent și cum va evolua în viitor, prin decizia Consiliul Uniunii europene, la data de 12.07.2004, s-a înființat *Agenția Europeană de Apărare (EDA - European Defence Agency)*.

Prin înființarea acestei agenții, se poate contribui la dezvoltarea capacităților de apărare în domeniul managementului crizelor; promovarea și intensificarea cooperării europene în domeniul armamentelor; întărirea *bazei tehnologice și industriale europene pentru apărare (DTIB - Defence Technological and Industrial Basis)*; crearea unei *piețe europene pentru echipamente de apărare competitive (EDEM - European Defence Equipment Market)* și la promovarea cercetării în domeniul apărării în colaborare cu activitățile de cercetare ale Comunității UE.

Funcțiunile de bază ale EDA constau în *dezvoltarea capacităților de apărare în domeniul managementului crizei; promovarea și întărirea cooperării europene în domeniul armamentelor; contribuția la întărirea DTIB în vederea creării unei piețe europene competitive pentru echipament de*

apărare și în dezvoltarea cercetării și tehnologiilor europene în domeniul apărării.

EDA are în structura sa un Consiliu de Conducere și cinci directorate.

*Consiliul de Conducere* (SB-Steering Board) constituie forul conducător și este compus din reprezentanții statelor membre participante, care sunt autorizați să reprezinte guvernele, și un membru al Comisiei UE. Acesta se întrunește la nivel de miniștri de apărare sau de reprezentanți ai acestora și stabilește activitățile din timpul ședințelor prezidate de șeful EDA, în contextul directivelor Consiliului UE. Consiliul de Conducere este acela care aprobă programul de lucru, precum și bugetul.

Șeful EDA va fi Secretarul General/Înaltul Reprezentant al PESC și va prezida întrunirile EDA, fiind sprijinit de staff-ul permanent. Acesta răspunde de realizarea obiectivelor EDA și de organizarea și funcționarea acesteia, raportând despre activitatea EDA, inclusiv despre deciziile Consiliului de Conducere, Consiliului Uniunii europene (în forma GAERC-General Affairs and External Relations Council, cu miniștrii apărării).

Înaltul reprezentant Javier Solana este șeful agenției și președinte al Consiliului de Conducere compus din miniștrii apărării din cele 24 de state membre (toți membri EU, mai puțin Danemarca).

Șeful executiv este în același timp și șeful staff-ului permanent. Acesta raportează șefului EDA despre sarcinile organizaționale și administrative, fiind răspunzător pentru supravegherea și coordonarea unităților funcționale, asigurând, totodată, coerența de ansamblu a activității acestora. Șeful executiv este recomandat de șeful EDA și numit de către Consiliul de Conducere.

Șeful executiv este Nick Witney, iar locțiitorul său Hilmar Linnenkamp.

*Directoratul Dezvoltare Capabilități* are ca sarcină stabilirea necesarului de capabilități pentru realizarea PESC, conduce procesul de generare a proiectelor prioritare, stabilește criteriile calitative ale capabilităților și dezvoltă procese de evaluare a capabilităților.

*Directoratul R&T (Cercetare și Tehnologie)* își asumă responsabilitatea pentru coordonarea și promovarea colaborării în cercetarea din domeniul apărării, coordonează, împreună cu comunitatea europeană de cercetare din domeniul apărării din afara EDA, activitățile civile de cercetare cu dublă utilizare și propune strategii și politici pentru creșterea și întărirea cooperării în domeniul apărării.

*Directoratul Armamente* își asumă responsabilitatea pentru promovarea cooperării în domeniul armamentelor. Directoratul analizează cooperările existente, identifică și promovează cooperarea în domeniul armamentelor, propune inițiative și metode pentru un management mai eficient al programelor de cooperare, consiliază statele membre și coordonează activitățile din domeniu.

*Directoratul pentru Industrie și Piață* din domeniul apărării analizează și evaluează dezvoltarea bazei tehnologice și industriale de apărare (DTIB) și a *pieței europene de echipamente din domeniul de apărare* (EDEM). De asemenea, analizează și evaluează securitatea furnizărilor de echipamente de apărare și relațiile dintre piața de apărare și alte piețe. Directoratul lucrează în strânsă legătură cu Comisia de Strategii și Politici pentru DTIB și EDEM.

*Directoratul Servicii Administrative Comune* asigură consilierea juridică precum și serviciile din administrație (personal, relații contractuale, infrastructură, securitate, registratură).

*Staff-ul EDA* este constituit din personal selectat pe baza testării competențelor individuale și este condus de către șeful executiv, fiind organizat în unități funcționale, stabilite de șeful EDA și aprobate de Consiliul de Conducere.

*Staff-ul permanent* se constituie din:

- personalul obișnuit, recrutat direct de EDA, prin contracte pe termen definit, selectat din statele membre, prezente în EDA;
- oficialități ale Comunității, acreditate de EDA pe termen limitat pentru îndeplinirea unor obiective și proiecte specifice;
- experți naționali ai statelor membre

prezente în EDA, acreditați pentru obiective și proiecte specifice.

În toate cazurile recrutarea se va realiza astfel încât să se asigure agenției serviciile unui staff cu abilități și eficiență la cel mai înalt standard și să existe o zonă geografică de recrutare cât mai largă în cadrul statelor membre prezente în EDA.

Personalul este recrutat din statele membre participante, prin competiție deschisă - aproape 2/3 vor fi angajații agenției și 1/3 vor fi experți naționali secundari. Toate angajările vor fi pe perioade de aproximativ 3-5 ani, nimeni nu va face carieră în agenție și personalul va fi împrăștiat în mod regulat de către statele membre participante.

EDA se află în subordinea Consiliului Uniunii europene și va fi deschisă participării tuturor statelor membre Uniunii europene. EDA nu va prejudicia competențele statelor membre în probleme de apărare și va avea statutul legal necesar pentru îndeplinirea sarcinilor și atingerea obiectivelor.

Responsabilitățile miniștrilor apărării față de EDA, în cadrul Consiliului UE, constau în sprijinul acordat PESC și PESA și, în general, implementării ECAP. Deciziile în legătură cu activitatea EDA vor fi luate în cadrul ședinței Consiliului Uniunii europene, la care vor participa și miniștrii apărării. Comitetul de Politică și Securitate al UE va primi rapoarte și va acorda consultanță EDA în problemele ce țin de PESC și PESA

Directorii Naționali pentru Armamente vor primi rapoarte și își vor aduce contribuții, în limitele competenței lor, la pregătirea deciziilor Consiliului Uniunii europene. EDA va înainta Consiliului UE, anual, două rapoarte: unul în luna mai, despre activitatea EDA în anul precedent și anul curent, iar celălalt în luna noiembrie, despre activitatea din anul curent și cea din anul următor, cuprinzând și proiectul de buget pentru anul următor.

Agenția va dispune de un buget general, constituit din contribuțiile statelor membre. Contribuțiile sunt stabilite în funcție de un algoritm (Gross National Income-GNI-key) și vor acoperi toate categoriile de costuri (personal, infrastructură etc.). Agenția va

dispune și de fonduri pentru activități de cercetare cum ar fi: analize operaționale, studii de fezabilitate și poate primi „ad-hoc” fonduri de la statele membre pentru programe sau proiecte specifice.

Pentru început, EDA nu va gestiona un buget de înzestrare, deci nu se va implica în achiziționarea de echipamente și nici nu va coordona programe multinaționale. La fiecare trei ani, Consiliul va aproba, în unanimitate, proiectele de buget ale EDA pentru următorii trei ani.

Agenția Europeană de Apărare va stimula inițiative sau va manageria *proiecte ad-hoc* în următoarele domenii posibile:

- UAVs/ISTAR (Unmanned Air Vehicles/Intelligence, Surveillance Target Acquisition and Reconnaissance);
- Instruire avansată a piloților de pe aeronavele europene;
- Comandă, Control și Comunicații;
- Raționalizarea bazelor de testare și evaluare a echipamentelor militare;
- Vehicule blindate de luptă;
- Produse COTS / MOTS (Comercial /Military Off-the-Shelf).

Agenția a propus spre aprobare Consiliului de Conducere și alte domenii, cum ar fi:

- Baze tehnologice și industriale în sectorul naval;
- Realimentarea în aer;
- Protecția chimică, bacteriologică, radiologică și nucleară (CBRN);
- Supraveghere maritimă.

EDA va căuta modalități de atragerea membrilor EU în cadrul programelor sau proiectelor specifice. În acest sens, se va înființa un comitet consultativ, care va funcționa ca un forum pentru schimbul de informații în domenii de interes comun din aria de cuprindere a EDA. Statele membre trebuie să informeze, în interesul agenției, Consiliul de Conducere despre intenția lor de a stabili între ele programe / proiecte de cercetare și tehnologie ad-hoc. În această situație, Consiliul de Conducere trebuie să decidă, în maximum o lună de zile de la primirea informației, dacă programul / proiectul poate sau nu fi luat în considerare ca

program / proiect al EDA. Nimic nu interzice statelor membre, în cazul respingerii unui program / proiect de către EDA, să implementeze programul / proiectul în afara agenției. Dacă Consiliul de Conducere nu respinge programul / proiectul, acesta va fi considerat ca un program / proiect al EDA. În acest caz, statele membre participante la memorandum au obligația să informeze și celelalte țări membre și asociate pentru a le permite să-și exprime punctul de vedere față de programul / proiectul în cauză.

Dacă un stat membru dorește să participe la realizarea unui program / proiect, toate statele membre care contribuie la EDA trebuie să ia decizia dacă această participare a statului respectiv este în interesul EDA. În principiu, pentru implementarea unui program / proiect, statele membre contributive la EDA trebuie să stabilească atât bugetul asociat programului / proiectului cât și regulile care guvernează desfășurarea acestuia. Nimic nu le interzice statelor, care desfășoară un program/proiect în afara interesului EDA să-și adopte propriile reguli de desfășurare sau să se raporteze la standardele EDA.

Standardele EDA referitoare la realizarea unor programe / proiecte de cercetare și tehnologie se vor baza foarte mult pe prevederile unor mecanisme de cooperare, cum ar fi MoU EUROPA (Memorandumul de Înțelegere **EUROPA** European

Understanding for Research Organization, Programmes and Activities) și de Aranjamentul ERG - European Research Grouping No 1, precum și ale documentelor rezultate din acestea (acorduri tehnice), dar și pe baza prevederilor politicii și legislației proprii EDA. Aceste documente se vor aplica automat la programele / proiectele de cercetare și tehnologie ale EDA, cu excepția cazului când un stat sau mai multe state membre contributive decid altfel de reguli pentru desfășurarea respectivelor programe / proiecte.

Pentru ca PESC să fie într-adevăr comună și pentru ca PESA să fie într-adevăr europeană, atât PESC cât și PESA ar trebui să fie reglementate de proceduri comunitare de luare a deciziilor. De asemenea, PESA trebuie să se bazeze pe o *politică comună de armament* care ar putea întări și ar face mai competitive industriile de armament ale statelor membre. Aceasta ar însemna, printre altele, că o politică comercială comunitară s-ar aplica în industriile naționale de apărare. Această integrare ar înlătura deficiențele actuale ale capacităților militare europene în domeniile informării, logisticii, comunicațiilor și transportului aerian. Când Europa va ajunge la potențialul maxim de apărare, atunci va fi pregătită să-și asume rolul de protagonistă pe scena mondială.

### **Bibliografie**

- [1] **ANTONIO MISSIROLI**, *ESDP Bodies*, <http://www.iss-eu.org/esdp/08-bodies.pdf>;
- [2] \*\*\* - *ESDP-Operations*, at [www.consilium.europa.eu/showPage.asp?id=268&lang=en](http://www.consilium.europa.eu/showPage.asp?id=268&lang=en);
- [3] \*\*\*- *European Security and Defence Policy: Developments since 2003*, at <http://www.parliament.uk/commons/lib/research/rp2006/rp06-032.pdf>;
- [4] \*\*\*- *European Security Strategy - A Secure Europe in a Better World*, at <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/78367.pdf>;
- [5] [http://ec.europa.eu/comm/external\\_relations/cfsp](http://ec.europa.eu/comm/external_relations/cfsp);
- [6] <http://europa.eu/scadplus/leg/en/lvb/a19000.htm>;
- [7] <http://www.weu.int/index.html>;
- [8] [http://europa.eu.int/council/off/conclu/dec99/dec99\\_en.htm](http://europa.eu.int/council/off/conclu/dec99/dec99_en.htm);
- [9] <http://www.eda.europa.eu/>;
- [10] **JEAN-FRED BERGER, ERIC BONNEMAISON, ERIC DELL'ARIA, JEAN-FRANÇOIS FURET, JEAN-PIERRE LABONNE, JEAN-ROBERT MORIZOT, JEAN-PIERRE MOULINIE, BRUNO PAULMIER, FRANZ PFRENGLE**, - *A European Security Strategy: Beyond Petersberg*, Collection of Military Researchers, les Editions des Riaux - CEREMS, 2004, Paris.